

PABLO PICASSO

«Ressam için şöhret satış, kazanç ve servet demktir..»

RESİM

Picasso ve bir mektup

Paris'li bir galeri sahibi Picasso'ya yazdığı bir açık mektupta: «Hâli hazırda adınız etrafında yapılan sirk gösterilerine karşı isyan bayrağını açıyorum» diyor ve ünlü ressam için yapılan takdir hareketlerini «sirk gösterisi» diye vasıflandırıyor.

PARİS'te 85 yaşına basışı münasebetiyle Picasso için açılan sergi ile Fransa Hükûmeti, bir artiste sağlığında yapılmış en büyük alâka ve saygıyı göstermiş bulunuyor. Grand Palais

de yağlı boyaları, onun karşısındaki Petit Palais'de desenleri heykel ve seramikleri, Millî Kütüphânedeki gravürleri olmak üzere bu muazzam sergide sanatkarın binden fazla eseri teşhir edilmiştir.

Ayrıca Picasso, beton üzerine püskürtme kum ile gravürler de yapmıştır. Bu tekniği kendisine Norveçli bir ressam, Carl Nesjar öğretmiştir. Picasso çok ilgilenmiş, bir çok maket meydana getirmiştir. Şimdi bu maketler de Paris'te Jeanne Bucher galerisinde teşhir ediliyor. Beton üzerine denilebilecek ilk çalışmaları memleketimizde zannederseniz Bedri Rahmi Eyüboğlu yapmıştır, örnekleri, Karaköy meydanına geniş cephesi olan bir binanın balkonunda görmek kabildir.

Bütün dünya sanat âlemi bu gerçek ten insanı şaşırtan bir canlılığa, yaratma kudretine sâhip adamın karşısında eğilirken Paris'te bir galeri sahibi ortaya çıkmış, Picasso'ya bir açık mektup yayınlıyarak onu suçlamıştır. B. Bassano adındaki galeri sahibinin mektubundan bâzi parçaları, (bir hakikat kalmamasın Rabbim âlemde nihân) diye düşünerek nakletmek istedik.

«Hâl: hâzırda adınız etrafında yapılan sirk gösterilerine karşı isyân bayrağını açıyorum. Bir ellerinde toz almak için tüyler sayısız bir uşak takımı, ve hâzır ol vaziyetinde esteller, palavracılar, gazeteci, ve yazarlar; öteki ellerinde buhurdan, kudretli ve ebedî bir tanrı karşısında imiş gibi huzurunuzda secde hâlinde dururlar. Bereket versin Fransa'da ve Dünyada bu rezil maskaralığı yutmıyan insanlar az değildir. Bence siz, açık inhitatımızın tipik bir temsilcisi-siniz. Tanrıya şükürler olsun ki günümüz gençliği artık yüzünüze bakmıyor peşinizden gtmiyor. Aksine, sağlam geleceklere dönüyor, kendisine yaptıığınız fenalığı kavramış bulunuyor.

Sizi 1927 den hatırlıyorum «Huma-

nité» de yaptığınız desenler klâsik, tatlı, zararsızdı. Daha evvelki bu arada «demoiselles d'Avignon» ile başlayan kübik devrenize bir tiksinti duymama rağmen size hayranlık duyduğumu itiraf edebilirim. Ve burjuvalara karşı sizi medhederken onlar sizin bir kabiliyetsiz bir palavracı olduğunuzu haykırmıyorlardı. Sonraları bu şâf adamlar aptal görünmemek kaygısıyla, «penbe», «mavi» denilen devrelerinizi kabule başladılar. Amma siz onlardan (Kara Kitap) da filozof Giovanni Papini ile meşhur muhayyel mülâkatınızda intikâm alıyordunuz:

Ben daha başlangıçta bu efendileri, eleştiricileri aklıma gelen türlü tuhaf-lıklarla memnun ettim. Bunları ne kadar az anlıyorlarsa o kadar hayran kalıyorlardı. Bu oyunlarla canbazlıklarla bulmacalarla arabesklele eğlene eğlene çabucak meşhûr oldum. Bir ressam için şöhret demek satış, kazanç, servet demektir. Giotto ve Tisyano, Goya ve Rembrandt gerçekten ressamdırlar. Ben zamanımı anlamış hemcinslerinin aptallığını hiçliğini, boşluğunu, oburluğunu elinden geldiği kadar sömürmüş bir halk oyuncusuyum.

Böylece iç yüzünüz açıklanınca uşaklarımız tarafından tekipt ettirdiniz, amma kendiniz tek kelime söylemediniz. Eserlerinizden biri dikkati çekip de tahlil edilince, heyhât bir aşırma olduğu anlaşılıyor. Bütün eseriniz çok bilgi oluşunuza dayanıyor. Sizin kuvvetiniz, aynı zamanda sanatınız budur. Aynı zamanda za'finiz. Esasen bir genç ressam hakkında yazdığım bir önsözde Van Gogh'un Modigliani'nin ve beyaz devresinden bir Utrillo'nun bir tablosunun bütün mahsullerini altüst etmeğe kâfi geleceğini söylüyordum. Böyle bir denemeye râzı olmak cesareti gösterir misiniz Mösyo Picasso? Zannetmem.

Fikret ADİL